

Caprilli en Ltn. Gerard de Kruijff.

De zilveren Beker van Breda.

COLLECTIE M. SVENSSON

Burenaar De Kruijff en zijn beroemde springpaard Caprilli

Richard van de Velde

BUREN Burgemeester De Boer van de gemeente Buren memoreerde in zijn laatste nieuwjaarsrede dat Gerard de Kruijff, de herontdekte Gouden Olympisch kampioen uit 1924, een blijvende herinnering in zijn geboortestad Buren zou verdienen. We leren Gerard een stuk beter kennen als we in zijn memoires duiken en een dramatisch voorval van 90 jaar geleden tegenkomen.....

In 1924 wordt luitenant bij de Huzaren Gerard de Kruijff (1890-1968) in Parijs in teamverband Olympisch kampioen Military. Drie jaar daarvoor is hij nog als onbekende springruiter in Engeland. Hij komt daar op een geleend paard uit op verschillende jachten met Garthfoxhounds en Berks & Bucks-staghounds. Zijn paard weigert nooit, is altijd het eerste achter de honden, kan kort draaien en ontzettend hoog springen. Hij staat bekend als een lastpost en kan ontzettend bokkig zijn. Hij kan bijvoorbeeld zomaar zijn achterhand omhooggooien, zodat Gerard zijn staart tegen zijn hoed voelt zwiepen. Of boven een hindernis hem een zetje geven, zodat Gerard aan de andere kant van de hindernis op beide benen staat met het leidsel in de hand. Desondanks voelt Gerard een klik met dit paard en gaat vervolgens met hem naar een internationaal concours in Londen en haalt er twee eervolle vermeldingen mee.

BEKER VAN BRED A Door een ongeluk kan de Engelse eigenaar van dit paard het zelf niet meer berijden en biedt hem aan Gerard voor 3000 gulden te koop aan. Dat is in die tijd een enorm bedrag. Gerard heeft maar 1000 gulden, maar gelukkig geeft zijn moeder hem 1000 gulden en leent hem de rest. Gerard vernoemt zijn paard naar Caprilli, de Italiaanse leermeester en grondlegger van de zgn. verlichte zit. Gerard heeft een diep ontzag voor zijn opvattingen over de rijkunst. Voor een concourssruiter als Gerard is dit paard een kostbaar bezit en hij voelt dat hij er grote successen mee kan behalen. Zijn voor gevoel komt uit als Caprilli op Hemelvaartsdag 1922 geheel onver-

wacht het Groot Nationaal Concours Hippique Breda wint. Een wedstrijd waarvoor in de paardenwereld altijd veel belangstelling is, omdat het de eerste en enige traditionele concours van Nederland is. Vanaf dat moment zijn alle ogen op Caprilli gericht. Ook 1923 is een succesvol jaar met een prolongatie van de 'Beker van Breda' en o.a. overwinningen op de concours in Winschoten en het Haagse Malieveld.

HAPKLAAR Eind april 1924 neemt Gerard deel aan het aansprekende concours Prix du Comité de Fêtes et des Sports in Nice. Gerard schrijft Caprilli in voor de tweede serie met handicap. Door de vele foutloze parcoursen, moet Caprilli hard rijden om in de prijzen te vallen. Een van de snelste Franse concourssruiters Clavé legt het parcours af in een razend tempo zonder fouten. De Fransen hijsen hun driekleur al in de mastop. Nu moet Caprilli alles uit de kast trekken en hij stelt Gerard niet teleur. Hij loopt van het begin tot het einde subliem: uitermate hoog tempo, ongeëvenaarde bochten en neemt alle hindernissen ruim. Hij is daardoor twee seconden sneller dan zijn Franse tegenstander en bezorgt de geëmotioneerde Gerard zijn eerste internationale prijs.

De daaropvolgende dag is er de loodzware Prix de la Victoire. Het parcours bestaat uit zware, maar mooie hindernissen w.o. een sloot van ruim vijf meter breed. Caprilli toont zich opnieuw van zijn beste zijde en springt voortreffelijk. Voor de derde keer gaat hij foutloos rond en behaalt weer de eerste prijs. Bij de prijsuitreiking behoedt Gerard de beeldschone Koningin-moeder van Roemenië van een bijt door Caprilli. Het dier hapt naar haar blote arm, maar Gerard drukt die nog snel weg. Deze onaangename gewoonte heeft het paard wel vaker.

RIDDER De verrichtingen van dit succesvolle duo is ook opgemerkt in Nederland, want bij terugkomst in Den Haag staat op het station de hele militaire top om hen eer te betuigen. Veel handen schudden, aanhoren van speeches, uitreiking van

kransen en tenslotte een luisterrijk diner. Zijn ster rijst snel, want kort daarop komt het bericht van de Minister van Oorlog dat het de H.M. de Koningin behaagt om de 34-jarige Gerard te benoemen tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

TELEGRAMMEN Na Caprilli's successen informeert de Zwitserse majoor Fehr in het voorjaar van 1924 bij Gerard of hij zijn paard niet wil verkopen aan de Italiaanse paardenhandelaar Giovanni. Hij vertelt hem dat hij er nog nooit aan heeft gedacht en erover zal nadenken. Ritmeester Van Gellicum vertelt Gerard dat hij voor het beste paard van Europa makkelijk 25.000 gulden kan vragen. Gerard schrikt van dit hoge bedrag.

Na enkele weken krijgt hij een telegram van Fehr met de vraag of hij Caprilli nog wil verkopen en voor hoeveel. Zijn broer Mas, geeft Gerard de raad hooguit 20.000 gulden te vragen.

Enkele weken gaan voorbij en komt er weer een telegram, ditmaal met het verzoek om Caprilli te mogen keuren. De Zwitserse luitenant Eric Miville blijkt dan de koper te zijn en majoor Fehr slechts de tussenpersoon. Miville (1900-1967) is een schatrijke jongen die veel van premaken houdt en de waarde van geld niet al te best kent.

In de Alexanderkazerne in Den Haag maakt Eric vrijwel onvoorbereid met Caprilli de eerste sprong op een hoogte van 155 cm. Die zijn succesvol en hij gaat naar het nabijgelegen Alexanderveld voor andere tests, die ook goed uitpakken.

Voor zijn uitzonderlijke ruitersprestaties van de laatste jaren krijgt Gerard de volgende morgen op het Alexanderveld een Koninklijke onderscheiding. Na afloop van de plechtigheden staat Miville weer bij de stal en onderhandelt met Gerard over de prijs van het paard. Hij vindt het gevraagde bedrag te hoog, want in Europa is er voor een springpaard nog nooit zoveel betaald. Gerard: „U heeft juist gezien dat ik een Koninklijke onderscheiding heb gekregen, dus u begrijpt wel dat ik Caprilli niet graag verkoop, want ik heb alles aan dit paard te danken.” Na enkele biedingen zegt Miville in-

eens: „Hij is verkocht!”

Op de dag dat Caprilli definitief vertrekt, is het schitterend weer en de huid van het paard glimt als een spiegel. Bij zijn afmarcheren krijgt Gerard tranen in zijn ogen en zegt: „Wat is het toch een pracht dier en ben ik toch een lamme kerel. Ik heb alles aan hem te danken en als beloning stuur ik hem weg om dat ellendige geld.”

ZACHTHEID EN VERSTAND In die tijd was het vanzelfsprekend dat je niets meer van een paard hoorde als dat naar het buitenland ging. Toch krijgt Gerard na een paar weken een foto toegestuurd van Caprilli in de sprong en met de mededeling: 'Winnaar tweede prijs.' Het doet Gerard goed, maar al snel komt hem ter ore dat het niet botert tussen Miville en zijn paard. Gerard: „Caprilli is geen gemakkelijk paard. Hij is karaktervol en moet niets hebben van een onredelijke of ruwe behandeling.”

Miville brengt het paard daarop naar Duitsland om hem weer bruikbaar te maken voor concoursen. Tal van de beste Duitse ruiters proberen Caprilli weer te laten springen, maar bij de tweede hindernis geeft hij ze dan een zetje en staat het paard aan de ene kant en ligt de ruiter aan de andere kant.

Een vriend van Gerard ziet Caprilli in Berlijn en het valt hem op dat het dier dikke benen heeft en dat zijn mond zeer is opgezet. Gerard vermoedt dat ze het dier 'martelwerktuigen' in de mond hebben gehangen om hem tot gehoorzaamheid te dwingen. "Ze begrijpen hem niet. Caprilli laat zich niet dwingen. Behandel hem met zachtheid en verstand, want daar heeft hij recht op. Rijd hem net als ik met een enkele trens (dat wil zeggen zachtste bit, red.)!"

VOORWAARDEN Na enkele maanden krijgt Gerard een brief van Eric Miville, waarin hij zijn nood klaagt en vraagt of Gerard het paard wil terugkopen voor de helft van het geld. Gerard ruikt onraad en voelt er niet voor.

Bij het Concours-hippique in Hilversum in juni 1925 ontmoeten zij elkaar weer en vraagt Miville of Gerard Caprilli op stal wil nemen om

hem weer in goeden doen te brengen. Hij mag alle prijzen die hij met hem wilt houden, maar mag hem ook verkopen als hij dat wil. Eric zal alle onkosten betalen, zoals vervoer, transport, inleggelden enz. Met die voorwaarden gaat Gerard akkoord. Miville is uitzinnig en slaat in al zijn enthousiasme een arm om zijn schouders.

Vreemd genoeg is Caprilli nooit naar Nederland gekomen. Gerard hoort van een vriend dat Miville het bij nader inzien niet correct vindt tegenover zijn Duitse kennissen, die zich zo voor het paard hebben ingezet.

Eind goed, al goed?

In 1926 gaat een lang gekoesterde wens voor Gerard in vervulling: men detachteert hem naar de Italiaanse rijksschool in Pinerolo. Als hij daar voor zijn drie paarden op zoek gaat naar een geschikte ruimte staat hij ineens voor de stal van Miville, van het jaar daarvoor. Er hangt nl. nog steeds een naambordje "Caprilli". Enkele dagen later ontmoet Gerard de plaatselijke smid, die hij nog kent van zijn concours in Nice. Deze laat hem een hoof zien die van Caprilli afkomstig zou zijn. Gerard gelooft het niet, want de hoeven van Caprilli zijn groter, hoewel de kleur wel klopt. De smid zegt dat de hoof zes maanden in de grond heeft gezeten, omdat hij er voor Miville een asbak van moet maken. Gerard kan er met zijn pet niet bij en hoort dan dat Caprilli is doodgeschoten, omdat niemand erop kon rijden. Bij navraag bevestigt een instructeur van de rijksschool dit verhaal.

Als Gerard later in Duits krijgsgevangenschap zijn memoires schrijft, blijkt hij op deze onverklikkelijke kwestie terug: 'De machtige, brave en dappere Caprilli was mijn beste springpaard ooit en ik ben hem grote dank verschuldigd. Voor dit edel en karaktervol dier, buig ik diep mijn hoofd. Zijn springcarrière ving glorieus aan, maar zijn einde was dramatisch.'

Informatie ten dele afkomstig uit Memoires van G. de Kruijff (Coll. Cavaliermuseum).

Mocht u nog over aanvullende informatie beschikken, dan kunt u contact opnemen met de auteur via rvelde@hetnet.nl